

Ujedinjeni narodi proglasili su 20. studenoga Međunarodnim danom djece i danom Konvencije UN-a o pravima djeteta. Toga se dana u cijelome svijetu promoviraju ideje i ciljevi Povelje Ujedinjenih naroda koje se odnose na dobrobit djece.

Ured pravobraniteljice za djecu pridružuje se obilježavanju Međunarodnog dana djeteta sa željom da svaki naš dan bude i Dan djeteta.

Mi imamo prava

“Prava” su nešto što svako dijete treba imati ili moći učiniti. Ta su prava navedena u Konvenciji UN-a o pravima djeteta. Skoro svaka zemlja pristala je na njih. Sva su prava međusobno povezana i sva su jednako važna. Ponekad kada razmišljamo o pravima moramo razmisliti što je najbolje za djecu u nekoj situaciji, i što je presudno za život i zaštitu od patnje. Kako rasteš, imaš više odgovornosti u određivanju vlastitih izbora i provođenju svojih prava.

Konvencija UN-a o pravima djeteta

Na jeziku bliskom djeci

Članak 1.

Svatko mlađi od 18 godina ima ova prava.

Članak 2.

Svako dijete ima ova prava, bez obzira na to tko je, gdje živi, čime mu se roditelji bave, kojim jezikom priča, koje je vjere, je li dječak ili djevojčica, iz koje kulture potječe, ima li neku teškoću u razvoju, je li bogato ili siromašno. Niti prema jednom djetetu ne smije se postupati nepravedno iz bilo kojeg razloga.

Članak 3.

Svi odrasli trebaju postupati onako kako je najbolje za tebe. Kada odrasli donose odluke, trebaju misliti na to kako će njihove odluke utjecati na djecu.

Članak 4.

Vlada ima odgovornost osigurati zaštitu tvojih prava. Mora pomoći tvojoj obitelji da zaštiti tvoja prava i stvori okolinu u kojoj možeš rasti i razviti svoje potencijale.

Članak 5.

Tvoja obitelj ima odgovornost pomoći ti da naučiš ostarivati svoja prava te osigurati njihovu zaštitu.

Članak 6.

Imaš pravo na život.

Članak 7.

Imaš pravo na ime, a to treba biti službeno priznato od vlade. Imaš pravo na nacionalnost (pripadanje državi).

Članak 8.

Imaš pravo na identitet - službeni zapis tko jesi. Nitko ti to ne smije oduzeti.

Članak 9.

Imaš pravo živjeti sa svojim roditeljima/roditeljem, osim ako je to loše za tebe. Imaš pravo živjeti s obitelji koja se brine za tebe.

Članak 10.

Ako ne živiš u istoj zemlji kao tvoji roditelji, imate pravo biti zajedno na istome mjestu.

Članak 11.

Imaš pravo na zaštitu od otmice.

Članak 12.

Imaš pravo izraziti svoje mišljenje, a odrasli ga trebaju poslušati i ozbiljno ga razmotriti.

Članak 13.

Imaš pravo saznati različite stvari i dijeliti svoje mišljenje s drugima, kroz priču, crtež, pisanje ili na bilo koji drugi način koji nije štetan ili uvredljiv za druge ljude.

Članak 14.

Imaš pravo izabrati vlastitu vjeroispovijest i vjerovanja. Roditelji ti trebaju pomoći odlučiti o onome što je ispravno, a što krivo, i što je najbolje za tebe.

Članak 15.

Imaš pravo sam birati svoje prijatelje, pridružiti se grupi ili okupiti grupu, dok god to ne šteti drugima.

Članak 16.

Imaš pravo na privatnost.

Članak 17.

Imaš pravo s radija, iz novina, knjiga, računala i drugih izvora saznati informacije koje su važne za tvoju dobrobit. Odrasli se trebaju pobrinuti da informacije koje dobivaš nisu štetne i pomoći ti u pronalaženju i razumijevanju informacija koje trebaš.

Članak 18.

Imaš pravo biti odgovoran od strane svojih roditelja (ako je moguće).

Članak 19.

Imaš pravo biti zaštićen od nanošenja boli i lošeg postupanja, tjelesnog ili duhovnog.

Članak 20.

Imaš pravo na posebnu skrb i pomoć ako ne možeš živjeti sa svojim roditeljima.

Članak 21.

Imaš pravo na skrb i zaštitu ako si usvojen ili udomljen.

Članak 22.

Imaš pravo na posebnu zaštitu i pomoć ako si prognanik (ako si bio prisiljen napustiti svoj dom i živjeti u drugoj zemlji), kao i sva prava iz ove Konvencije.

Članak 23.

Ako imaš neku teškoću u razvoju, imaš pravo na posebno obrazovanje i njegu, kao i sva prava iz ove Konvencije, kako bi mogao živjeti punim životom.

Članak 24.

Imaš pravo na najbolju moguću zdravstvenu skrb, ispravnu vodu za piće, kvalitetnu hranu, čistu i sigurnu okolinu, i informacije koje će ti pomoći da budeš zdrav i zdravo rasteš.

Članak 25.

Ako živiš pod udomiteljskom skrbi ili u nekoj drugoj situaciji daleko od doma, imaš pravo na to da netko redovito pregledava uvjete u kojima živiš kako bi se vidjelo jesu li oni za tebe najprikladniji.

Članak 26.

Imaš pravo na pomoć od vlade ako si siromašan ili u nevolji.

Članak 27.

Imaš pravo na hranu, odjeću, sigurno mjesto za život i zadovoljenje svojih osnovnih potreba. Ne smije ti biti onemogućeno raditi većinu onoga što druga djeca mogu.

Članak 28.

Imaš pravo na kvalitetno obrazovanje. Trebaš biti ohrabrivan na pohađanje škole do najvišeg stupnja koji možeš postići.

Članak 29.

Tvoje obrazovanje treba ti pomoći u korištenju i razvijanju vlastitih darovitosti i sposobnosti. Ono ti također treba pomoći da naučiš živjeti u miru, štitiš okoliš i poštivati druge ljude.

Članak 30.

Imaš pravo prakticirati svoju vlastitu kulturu, jezik i vjeroispovijest - ili neke druge koje izabereš. Manjine i starosjedilačke skupine trebaju posebnu zaštitu ovoga prava.

Članak 31.

Imaš pravo na igru i odmor.

Članak 32.

Imaš pravo na zaštitu od rada koji ti šteti te je loš za tvoje zdravlje i obrazovanje. Ako radiš, imaš pravo biti na sigurnom i biti pristojno plaćen.

Članak 33.

Imaš pravo na zaštitu od štetnih lijekova i droga te trgovine drogom.

Članak 34.

Imaš pravo biti zaštićen od seksualnog zlostavljanja.

Članak 35.

Nitko nema pravo otetiti te ili prodati.

Članak 36.

Imaš pravo na zaštitu od bilo koje vrste izrabljivanja (iskorištavanja).

Članak 37.

Nikome nije dozvoljeno kažnjavati te na okrutan ili štetan način.

Članak 38.

Imaš pravo na zaštitu od rata i život u miru. Djeca mlađa od 15 godina ne smiju biti natjerana da idu u vojsku ili sudjeluju u ratu.

Članak 39.

Imaš pravo na pomoć ako si bio ozlijeđen, zanemaren ili je netko loše postupao s tobom.

Članak 40.

Imaš pravo na pravnu pomoć i pravedno postupanje u pravosudnom sustavu koji poštuje tvoja prava.

Članak 41.

Ako zakoni tvoje zemlje bolje štite tvoja prava nego članci u ovoj Konvenciji, ti se zakoni trebaju primijeniti.

Članak 42.

Imaš pravo znati svoja prava! Odrasli trebaju znati za ova prava i pomoći ti da saznaš za njih.

Članci 43. do 54.

Ovi članci objašnjavaju kako će vlade i međunarodne organizacije poput UNICEF-a raditi kako bi osigurale zaštitu djece kroz njihova prava.

Izvor: The Child Rights Information Network "Child friendly summary of the Convention on the Rights of the Child".

Prijevod: Ivana Rončević

